

Hol kommune
Ålmannvegen 8,
3576 Hol

Postmottak@hol.kommune.no

Geilo 20. oktober 2025

Ny næringsstrategi på høring – høringsnotat fra Visit Geilo

Viser til Kommuneplanutvalgets vedtak i sak 24/25 om å legge den nye Næringsstrategien for Hol kommune ut på høring med høringsfrist 20. oktober 2025.

Innledning

Visit Geilo er svært tilfreds med at kommunen legger frem en næringsstrategi, og at det legges opp til en inkluderende prosess med næringslivet i det videre arbeidet før saken avgjøres av kommunestyret.

Visit Geilo og Hol kommunene har i flere år hatt en strategisk samarbeidsavtale. Avtalen ble første gang vedtatt i 2009 og ble sist revidert i januar 2025. Samarbeidet blir ledet av et partnerskapsstyre, som i dag består av styreleder, ett styremedlem, en administrativ ansatt fra Visit Geilo, og ordfører, rådmann og næringsrådgiver i Hol kommune. Partnerskapsstyret fungerer som destinasjonsledelsen på Geilo. Med destinasjonsledelsen menes de aktørene som sammen, formelt eller uformelt, leder utviklingen av reiselivet på reisemålet.

I partnerskapet har kommunen forpliktet seg til flere innsatsområder, deriblant å støtte Visit Geilo økonomisk. Partnerskapsavtalen sikrer på den måten deltakelse fra kommunen innenfor destinasjonsledelsen – både politisk og administrativt.

Overordnet om næringsstrategien

I forslaget til Hol kommune sin næringsstrategi fokuseres det på å skape et mangfoldig arbeids- og næringsliv, med vekt på å utvikle nye næringer og sikre interessante jobber for alle i tråd med føringene i samfunnsdelen av kommuneplanen for Hol kommune (2018-2030). I denne heter det blant annet;

Reiselivet er en viktig hjørnestein, og kommunen ønsker å støtte videre utvikling av denne sektoren i samarbeid med næringen. I tillegg til reiseliv, har Hol kommune en rekke andre næringer, som bygg og anlegg, detaljhandel, landbruk og lokalmatproduksjon.

Visit Geilo vil gi honnør til kommunen både for innholdet i strategien, og viktigheten av god forankring, der det i saksfremlegget understrekes at;

Næringsstrategien skal legges til grunn ved satsinger og tiltak i kommende handlings- og økonomiplaner, årsbudsjett, samt andre relevante kommunale planer (side 4).

I strategien heter det på side 4;

Ifølge tilbakemeldinger har mangel på en strategi gjort det utfordrende for aktører å vite hvordan de kan bidra til næringsutvikling i kommunen, og ha en felles plattform å arbeide mot.

Visit Geilo mener at Næringsstrategien gir grunnlag for å svare opp denne problemstillingen, og har i dette høringsnotatet et konkret forslag til en handlingsplan som vil kunne fungere som en konkret felles plattform.

Visit Geilo er tilfreds med rådmannens innstilling til kommuneplanutvalget om samhandling;

Strategien inneholder mål som kan bidra til å styrke samhandlingen mellom kommune, næringsliv og lokalsamfunn.

Rådmannen skriver i saksfremlegget til kommuneplanutvalget at;

«Målet er at næringsstrategien skal være konkret, realistisk og godt forankret. Den skal bygge på overordnede føringer for næringsutvikling».

Visit Geilo sitt forslag til en oppfølgende handlingsplan vil bidra til at Næringsstrategien blir konkretisert og fulgt opp, og gjennom det vil sikre at de overordnede føringene blir materialisert.

Oppfølging av reiselivsstrategien med en handlingsplan

Visit Geilo representerer fellesskapet av bedrifter innenfor reiseliv, handel og øvrig næringsliv på Geilo, samt frivillige virksomheter. For å sikre en ønsket oppfølging av Næringsstrategien, foreslår Visit Geilo å omsette strategien i konkret handling med Visit Geilo som prosjekteier for en handlingsplan. En handlingsplan vil kunne utnytte det store potensialet som Næringsstrategien beskriver ved å sette konkrete mål blant annet beskrevet i reiselivsstrategien «Geilo 2030». En omforent handlingsplan som en del av Næringsstrategien, vil dessuten bidra til å posisjonere og forankre Visit Geilo som fellesskapets koordinerende verktøy for næringsutvikling i Hol kommune.

Den foreslått handlingsplanen bør samordnes og koordineres med *Buskerud fylkeskommunes regionale planstrategi 2024-2027*, som blant annet vektlegger utnytting av det grønne skiftet gjennom utvikling av grønne verdikjeder innen industri og reiseliv (side 13 i Næringsstrategien).

En handlingsplan som styrker det unike med Geilo

Fra side 27 i Næringsstrategien definerer og systematiserer kommunen 14 strategier for næringsutvikling, med beskrivelse av prinsipper og tiltak under hver strategi.

I Næringsstrategien heter det på side 20;

For Hol kan det være naturlig at Visit Geilo tar en aktiv rolle i å utvikle Geilo som basedestinasjon, i samspill med en satsing på bærekraft og nasjonalparkprofilen.

Geilo kan bli mer kjent for bærekraft og nasjonalparker. Visit Geilo deler de vurderinger som beskrives på side 20, der en analyse fra Menon Economics viser til et uutnyttet potensial i utvikling og profilering av merkenavnene Geilo og Hol i «grønn» retning, og fremheve grønn mobilitet, merket for bærekraftig reisemål og nasjonalparkene med fjellnatur og villrein.

Visit Geilo vil mot denne bakgrunnen foreslå en ny Strategi 10 etter den systematikken som Næringsstrategien beskriver.

Strategi 10 (ny side 35)

Å posisjonere Geilo som Norges eneste alpelandsby (Alpendorf), og bygge en unik, internasjonal merkevare som skiller Geilo fra andre, større fjelldestinasjoner i Norge.

Prinsipper:

- Samle reiselivsutviklingen rundt noe unikt og internasjonalt anerkjent som grunnlag for helårig, bærekraftig vekst som stimulerer til lokal verdiskaping
- I Alpene er en Alpendorf (alpelandsby) et sted der natur, kultur, handel og gjestfrihet smelter sammen, og vil tilsvarende være en driver for utviklingen på Geilo
- Nasjonalparkprofilen skal styrkes for å understøtte alpelandsbyen som en unik merkevare internasjonalt.

Tiltak:

- For å sikre en ønsket oppfølging av Næringsstrategien, igangsettes en handlingsplan med Visit Geilo som prosjekteier, der Visit Geilo omsetter viktige føringer i strategien til konkret handling
- Videreutvikle nettportalen med fokus på Geilo nasjonalparklandsby og Hol nasjonalparkkommune
- Støtte opp rundt etableringen av Nasjonalparksenteret på Geilo som en viktig attraksjon og sentralt besøks- og informasjonssenter i kommunen
- Sammen med Geilo sti og løypelag sikre god merking for å øke tilgjengeligheten av stier og løyper fra sentrum

Visit Geilo sin begrunnelse for en handlingsplan

Hol Kommune har siden 2010 stått for en fremtidsrettet og gjennomtenkt «byplanlegging» med en sammenhengende akse fra Vestlia til Geilo Sentrum med gågata, jernbanestasjonen og kollektivknutepunktet, gangbro over jernbanesporet til øvre sentrum med Dr. Holms og bunnstasjon for den planlagte GeiloGondolen som et felles kollektivtilbud til Geilohovda og Havsdalen. Statens investering med 60 mill kroner i stasjonsområdet og gangbroen sees i denne sammenheng. Sentralt i Alpeldsbyen ligger Ustdalsfjorden med en rundløype sommer og vinter.

«Alpendorf-utviklingen» beskriver et forslag til en handlingsplan som oppfølging av næringsstrategien, og vil være et helhetlig prosjekt bestående av beskrivelsen i avsnittet over.

1. Hva betyr Alpendorf?

I Alpene er en Alpendorf (alpeldsby) et sted der natur, kultur, handel og gjestfrihet smelter sammen. Det handler ikke bare om skikjøring, men om hele fjellandsby-livet:

- **Autentisk landsby** med konsentrert sentrum bestående bilfri gågate med butikker, kaféer, arenaer for aktiviteter og lokale produkter
- **Sterk kultur og tradisjon** – frivillighet, musikk, lokalmat og håndverk
- **Naturintegreert opplevelse** – naturen og fjellene rett utenfor døren, hele året
- **Liv og stemning** – sentrum der folk møtes, ikke bare turister, men også lokale
- **Bredt utvalg av hotell- og overnattingsteder, og spisesteder**

2. Hvordan Geilo ta eierskap til Alpendorf-begrepet i Norge

- **Naturlig sentrum:** Geilo har allerede et landsbypreget sentrum, togstasjon midt i sentrum, alpinløyper med nedfart til gågata i sentrum sommer og vinter, trafikk knutepunkt med Riksvei 7 og Fylkesvei 40, og nærhet til både Hardangervidda og Hallingskarvet – et unikt utgangspunkt i Norge
- **Alpestemning:** Bygge på kombinasjonen av ski, ny gondol, fjellandskap og aktivt sentrum med afterski, kultur, markeder og levende gater
- **Mat & kultur:** Gjøre Ostebygda, stølsdrift og lokalmat med lam fra fjellbeiter, reinsdyr og kjøtt med Angusokser som har gått fritt på fjellbeite og fjellørret til en “fjellgastronomi” som gjestene forbinder med Geilo (slik ost, vin og spekemat er del av Alpene)
- **Arkitektur & estetikk:** Tenke på hvordan bygg, gater, torg og uterom utformes slik at helheten gir en fjellandsby-følelse (tre, stein, lys setting og skilt i ensartet stil)
- **Helårsaktivitet:** Ski og vintereventyr om vinteren, og vandring, sykkel, stølskultur og naturopplevelser om sommeren.

3. Kommunikasjon – merkevarefortelling

For å forklare og selge konseptet må Geilo fremstå som:

- **“Norges Alpendorf – fjellandsbyen med ekte kultur og natur.”**
- En destinasjon der du ikke bare står på ski eller går på tur, men deltar i et ekte landsbyliv med handel, kultur og fellesskap
- **Det handler om å tilby en følelse:** gågate uten biltrafikk, lokale spesialiteter, folkeliv på torget, levende kultur i kombinasjon med store naturopplevelser som ramme for **alpefølelsen**

4. Konkret grep som skaper «Alpendorf-følelsen»

- **Torg og møteplasser** i sentrum med markeder, konserter og matfestivaler
- **Samordnet åpningstid** for butikker, restauranter og aktivitetstilbydere – slik at landsbyen lever
- **Signaturmat** (ost, spekemat, rype, fjellørret, fjell øl (Aass Halling), stølsmelk) som alle forbinder med Geilo
- **Designlinje i arkitektur**, skilting og byrom for å skape helhetlig uttrykk
- **Opplevelseskalender:** Et rikt program med kultur, sport og natur året rundt
- **GeiloGondolen som ikon** – en inngang til fjellet og stølsdrift med beitende dyr som gir Alpe-assosiasjon
- **Fjellgolf i Vestlia** – Utfyller opplevelsestilbudet og styrker Geilo sin internasjonale profil
- **Nasjonalparksenteret på Geilo** – Et opplevelsessenter som styrker nasjonalparkprofilen og gir besøkende en ekstra grunn til å besøke Geilo

Geilo 20. oktober, 2025

Roger Espeli

Roger Espeli

Styreleder

Heidi Stevning

Heidi Stevning

Daglig leder